

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

یاسر
مرکز

تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز ملی تامین مالی معاونت امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

آدرس اینترنتی: <https://www.mefa.ir/service/finance>

تلفن: ۳۹۹۰۲۳۰۷

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان و مناطق از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

برگرفته از سلسله گزارش‌های (World Economic Outlook^۱) منتشر شده در ماه ۲۰۲۶^۲ April

تهیه کننده: محمدباقر طغیانی

اظهار نظر کننده: فاطمه لبافی فریز، شاهین بهداروند

ناظر علمی: دکتر مجید کریمی‌ریزی

پایان
مرکز

^۱ <https://www.imf.org/en/publications/weo>

^۲ <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/04/14/world-economic-outlook-april-2026>

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

مرکز ملی تامین مالی معاونت امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی

فهرست مطالب

۱.....	چکیده اجرایی
۳.....	جدول اعداد مهم
۴.....	۱. مقدمه
۴.....	۲. متغیرهای کلان اقتصاد جهان
۴.....	۲-۱. رشد اقتصادی
۵.....	۲-۱-۱. رشد اقتصادی کشورهای توسعه یافته
۶.....	۲-۱-۲. رشد اقتصادی کشورهای نوظهور و در حال توسعه
۷.....	۲-۲. تورم (شاخص قیمت مصرف کننده)
۸.....	۲-۳. قیمت نفت خام
۹.....	۲-۴. تجارت جهانی
۹.....	۳. ریسک‌های چشم انداز
۱۰.....	۴. پیش‌بینی شاخص‌های اقتصادی در مقایسه با پیش‌بینی قبلی (پیش‌بینی ژانویه ۲۰۲۶)
۱۱.....	۵. اولویت‌های سیاستی

پیش‌بینی
مرکز

چکیده اجرایی

صندوق بین‌المللی پول در ادامه سلسله گزارش‌های چشم‌انداز اقتصاد جهانی^۳ که هر سه ماه یکبار منتشر می‌کند در آوریل ۲۰۲۶ گزارشی با عنوان «اقتصاد جهانی در سایه جنگ»^۴ منتشر نمود که چشم‌انداز اقتصادی جهان را در شرایطی بررسی نموده که با عبور نسبی از شوک‌های تورمی سال‌های اخیر، با موج جدیدی از نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی ناشی از تشدید تنش‌ها و درگیری‌های نظامی در خاورمیانه مواجه شده است. از دیدگاه این صندوق، مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده چشم‌انداز اقتصاد جهانی در کوتاه‌مدت، ریسک گسترش درگیری‌های منطقه‌ای و آثار آن بر بازارهای انرژی، تجارت بین‌الملل و شرایط مالی جهانی است.

بر اساس ارزیابی صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد جهانی همچنان از انعطاف‌پذیری نسبی برخوردار است و از وقوع رکود جهانی اجتناب کرده است، اما رشد اقتصادی جهان در مقایسه با برآوردهای قبلی تضعیف شده و ریسک‌های نزولی افزایش یافته‌اند. صندوق بین‌المللی پول رشد اقتصاد جهانی را برای سال ۲۰۲۶ معادل ۳,۱ درصد پیش‌بینی کرده است که نسبت به سال قبل کاهش نشان می‌دهد. انتظار می‌رود رشد جهانی در سال ۲۰۲۷ به حدود ۳,۲ درصد برسد، اما این برآوردها به شدت تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی و شرایط بازار انرژی قرار دارند.

اقتصادهای توسعه‌یافته همچنان با رشد محدود مواجه هستند. رشد اقتصادی این گروه از کشورها در سال ۲۰۲۶ حدود ۱,۸ درصد برآورد شده است. در این میان، رشد اقتصادی ایالات متحده آمریکا حدود ۲,۳ درصد، منطقه یورو ۱,۱ درصد و ژاپن ۰,۷ درصد پیش‌بینی شده است. در مقابل، اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه با وجود کاهش نسبی سرعت رشد، همچنان موتور اصلی رشد اقتصاد جهانی محسوب می‌شوند و رشد آنها در سال ۲۰۲۶ حدود ۳,۹ تا ۴ درصد برآورد شده است. رشد اقتصادی چین ۴,۴ درصد و هند ۶,۵ درصد پیش‌بینی شده که همچنان در زمره بالاترین نرخ‌های رشد در میان اقتصادهای بزرگ جهان قرار دارند.

یکی از مهم‌ترین پیام‌های گزارش آوریل ۲۰۲۶، بازگشت ریسک‌های تورمی ناشی از شوک‌های عرضه است. اگرچه روند کاهش تورم در بسیاری از کشورها ادامه یافته است، اما تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی و افزایش قیمت انرژی موجب شده روند نزولی تورم با کندی مواجه شود. صندوق بین‌المللی پول، نرخ تورم جهانی را برای سال ۲۰۲۶ حدود ۴,۴ درصد برآورد کرده است که نسبت به سال قبل افزایش یافته و بالاتر از برآوردهای پیشین قرار دارد. در اقتصادهای پیشرفته، نرخ تورم به تدریج به اهداف بانک‌های مرکزی نزدیک می‌شود، اما تورم خدمات همچنان در سطوح نسبتاً بالا باقی مانده است. در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز افزایش قیمت مواد غذایی، انرژی و نوسانات نرخ ارز از مهم‌ترین عوامل تداوم فشارهای تورمی محسوب می‌شوند.

تحولات بازار انرژی مهم‌ترین کانال انتقال آثار جنگ خاورمیانه به اقتصاد جهانی ارزیابی شده است. صندوق بین‌المللی پول هشدار می‌دهد که هرگونه اختلال در تولید یا انتقال نفت و گاز از منطقه خلیج فارس می‌تواند موجب افزایش شدید قیمت انرژی، تشدید تورم و کاهش رشد اقتصادی جهان شود. در سناریوی مبنا، متوسط

^۳ World Economic Outlook (<https://www.imf.org/en/publications/weo>)

^۴ Global Economy in the Shadow of War

قیمت نفت خام در سال ۲۰۲۶ به حدود ۸۲ دلار در هر بشکه افزایش می‌یابد که نسبت به میانگین سال ۲۰۲۵ افزایش قابل توجهی را نشان می‌دهد. با این حال، در سناریوهای بدبینانه و در صورت اختلال گسترده در عرضه انرژی یا محدود شدن تردد نفتکش‌ها در تنگه هرمز، قیمت نفت می‌تواند به سطوح بسیار بالاتری افزایش یابد و شوک قابل توجهی به اقتصاد جهانی وارد کند.

گزارش صندوق بین‌المللی پول تأکید می‌کند که آثار جنگ خاورمیانه تنها به بازار انرژی محدود نمی‌شود. افزایش نااطمینانی، کاهش اعتماد فعالان اقتصادی، رشد هزینه‌های بیمه و حمل‌ونقل دریایی، اختلال در برخی مسیرهای تجاری و افزایش نوسانات بازارهای مالی از دیگر پیامدهای این تنش‌ها برای اقتصاد جهانی است. تشدید درگیری‌ها می‌تواند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را کاهش داده و رشد تجارت جهانی را بیش از پیش محدود کند.

در حوزه تجارت بین‌الملل نیز صندوق از تداوم روند کند رشد تجارت جهانی خبر می‌دهد. اگرچه تقاضا برای کالاها و خدمات مرتبط با فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی از تجارت جهانی حمایت می‌کند، اما افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی، گسترش محدودیت‌های تجاری و تغییر مسیر زنجیره‌های تأمین جهانی همچنان مانع از بازگشت تجارت به روندهای تاریخی خود شده‌اند. صندوق معتقد است روند فزاینده تکه‌تکه شدن ژئواکونومیک^۵ یکی از مهم‌ترین تهدیدهای میان‌مدت برای رشد اقتصاد جهانی محسوب می‌شود.

در مجموع، صندوق بین‌المللی پول معتقد است که چشم‌انداز اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۶ نسبت به گزارش‌های پیشین با عدم قطعیت بیشتری همراه شده است. در حالی که کاهش تدریجی تورم، پایداری بازارهای کار و گسترش سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوظهور از عوامل حمایتی رشد جهانی محسوب می‌شوند، تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی، افزایش قیمت انرژی، تداوم فشارهای تورمی و محدودیت‌های تجاری مهم‌ترین ریسک‌های نزولی پیش روی اقتصاد جهان به شمار می‌روند. از این رو، صندوق بر ضرورت حفظ ثبات اقتصاد کلان، تقویت تاب‌آوری اقتصادها در برابر شوک‌های خارجی، بازسازی فضای مالی دولت‌ها و گسترش همکاری‌های بین‌المللی برای مدیریت ریسک‌های ژئوپلیتیکی تأکید کرده است.

مرکز ملی تامین مالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان و مناطق از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

جدول اعداد مهم

جدول ۱- پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای رشد اقتصادی، تجارت جهانی، قیمت نفت و تورم در سال ۲۰۲۶		
رشد اقتصادی (درصد)	۲۰۲۵	۲۰۲۶ (پیش‌بینی)
جهان	۳,۴	۳,۱
کشورهای توسعه‌یافته	۱,۹	۱,۸
ایالات متحده	۲,۱	۲,۳
حوزه اروپا	۱,۴	۱,۱
کشورهای در حال توسعه	۴,۴	۳,۹
کشورهای در حال توسعه آسیایی	۵,۵	۴,۹
چین	۵	۴,۴
روسیه	۱	۱,۱
خاورمیانه و آسیای مرکزی	۳,۶	۱,۹
رشد تجارت جهانی (درصد)	۵,۱	۲,۸
صادرات اقتصادهای پیشرفته	۳,۷	۲,۵
صادرات اقتصادهای در حال توسعه	۷,۴	۳,۵
واردات اقتصادهای پیشرفته	۴,۷	۲,۶
واردات اقتصادهای در حال توسعه	۵,۷	۲,۷
رشد قیمت نفت (دلار در هر بشکه) (درصد)	-۱۴,۴	۲۱,۴
رشد قیمت کالاهای غیر سوختی (درصد)	۹,۶	۲۱,۷
تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده) (درصد)	۴,۱	۴,۴
کشورهای توسعه‌یافته	۲,۵	۲,۸
کشورهای در حال توسعه	۵,۲	۵,۵

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

پایگاه
مرکز

۱. مقدمه

صندوق بین‌المللی پول در ادامه سلسله گزارش‌های دوره‌ای خود در آوریل ۲۰۲۶ میلادی، گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهانی را با عنوان «اقتصاد جهانی در سایه جنگ» منتشر کرد. این گزارش در شرایطی منتشر شده است که اقتصاد جهانی پس از چند سال مقابله با تورم بالا و سیاست‌های پولی انقباضی، با موج جدیدی از نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی ناشی از تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه و افزایش ریسک‌های عرضه انرژی مواجه شده است. گزارش حاضر به ارزیابی آخرین تحولات اقتصادی جهان و ارائه پیش‌بینی‌هایی از شاخص‌های کلان اقتصادی در سطح جهان و مناطق مختلف پرداخته است.

بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد جهانی همچنان از انعطاف‌پذیری قابل توجهی برخوردار است، اما تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی و افزایش نااطمینانی در بازارهای انرژی و تجارت بین‌الملل، چشم‌انداز رشد اقتصادی جهان را با چالش‌های جدیدی مواجه کرده است. در حالی که روند کاهش تورم در بسیاری از کشورها ادامه یافته است، افزایش قیمت انرژی و هزینه‌های حمل‌ونقل جهانی خطر بازگشت فشارهای تورمی را افزایش داده است. این صندوق تأکید می‌کند که در صورت تداوم اختلالات ژئوپلیتیکی، اقتصاد جهانی ممکن است با دوره‌ای از رشد کمتر و تورم بالاتر مواجه شود.

۲. متغیرهای کلان اقتصاد جهان

گزارش صندوق بین‌المللی پول وضعیت رشد اقتصادی، تورم، تجارت جهانی، قیمت انرژی و ریسک‌های پیش‌روی اقتصاد جهانی را مورد بررسی قرار داده و پیش‌بینی‌هایی از شاخص‌های کلان اقتصادی در جهان، اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه ارائه کرده است. گزارش همچنین آثار بالقوه تشدید درگیری‌های ژئوپلیتیکی بر اقتصاد جهانی و مسیر سیاست‌گذاری اقتصادی کشورها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

۲-۱. رشد اقتصادی

انتظار می‌رود رشد جهانی ضعیف باقی بماند و از سطح ۳٫۴ درصدی در سال ۲۰۲۵، به میزان ۳٫۱ درصد در سال‌های ۲۰۲۶ و ۳٫۲ درصد در سال ۲۰۲۷ میلادی کاهش یابد. پیش‌بینی رشد اقتصادی جهانی برای سال ۲۰۲۶ میلادی نسبت به پیش‌بینی قبلی صندوق بین‌المللی پول در گزارش ژانویه ۲۰۲۵، ۰٫۲ واحد درصد کاهش یافته است. افزایش نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی، اختلال در عرضه انرژی، افزایش هزینه‌های تجارت و تضعیف اعتماد مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران از مهم‌ترین عوامل کاهش رشد اقتصادی جهانی محسوب می‌شوند.

جنگ و تنش‌های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه مهم‌ترین عامل تضعیف چشم‌انداز رشد اقتصادی جهان معرفی شده است. افزایش قیمت نفت و گاز، رشد هزینه‌های تولید و حمل‌ونقل را به همراه داشته و بر فعالیت‌های اقتصادی

پایان
مرکز

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان و مناطق از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

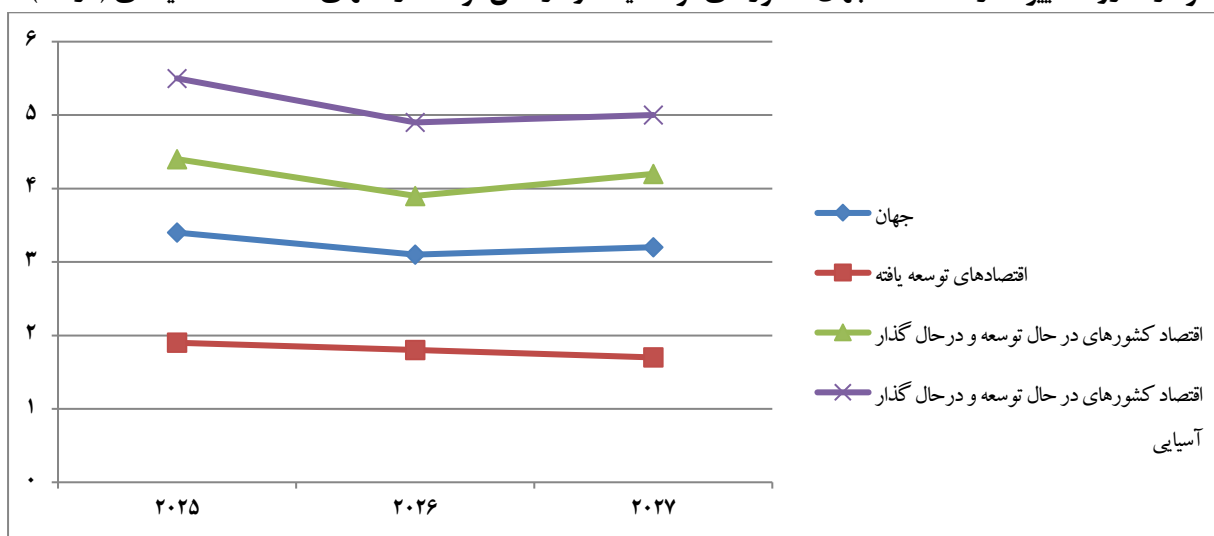
در بسیاری از کشورها تأثیر منفی گذاشته است. همچنین افزایش نااطمینانی موجب کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و کند شدن روند تجارت جهانی شده است.

با این حال، انعطاف‌پذیری بازار کار در بسیاری از کشورها، بهبود تدریجی شرایط مالی و ادامه سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی از عوامل حمایتی رشد اقتصادی جهانی به شمار می‌روند و مانع از ورود اقتصاد جهان به رکود فراگیر شده‌اند.

جدول ۲. رشد اقتصاد جهان، کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در سالهای ۲۰۲۵ و پیش‌بینی برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ (درصد)			
رشد اقتصاد جهان و مناطق	۲۰۲۵	۲۰۲۶	۲۰۲۷
اقتصاد جهان	۳,۴	۳,۱	۳,۲
اقتصادهای توسعه یافته	۱,۹	۱,۸	۱,۷
حوزه یورو	۱,۴	۱,۱	۱,۲
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه	۴,۴	۳,۹	۴,۲
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه آسیایی	۵,۵	۴,۹	۴,۸
خاورمیانه و آسیای مرکزی	۳,۶	۱,۹	۴,۶

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

نمودار ۱. روند تغییرات رشد اقتصاد جهان، کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در سالهای ۲۰۲۵-۲۰۲۷ میلادی (درصد)

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

۲-۱-۱. رشد اقتصادی کشورهای توسعه یافته

انتظار می‌رود اقتصادهای توسعه یافته در سال ۲۰۲۶ میلادی رشد محدودی را تجربه کنند. تداوم نرخ‌های بهره نسبتاً بالا، کاهش تقاضای مصرفی و آثار ناشی از افزایش قیمت انرژی از مهم‌ترین عوامل محدودکننده رشد در این کشورها محسوب می‌شوند. صندوق بین‌المللی پول رشد اقتصادهای پیشرفته را در سال ۲۰۲۶ حدود ۱,۸ درصد برآورد کرده است.

پایگاه
مرکز

در ایالات متحده آمریکا، علیرغم پایداری بازار کار و مصرف خانوارها، افزایش هزینه‌های تأمین مالی و کاهش تدریجی اثر سیاست‌های حمایتی سال‌های گذشته موجب کاهش سرعت رشد اقتصادی شده است. در منطقه یورو نیز اگرچه کاهش تدریجی تورم شرایط را برای بهبود فعالیت‌های اقتصادی فراهم کرده است، اما وابستگی بالای برخی کشورها به واردات انرژی و تداوم نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی همچنان بر رشد اقتصادی فشار وارد می‌کند. ژاپن و سایر اقتصادهای پیشرفته نیز با چالش‌هایی نظیر پیری جمعیت، محدودیت رشد بهره‌وری و آسیب‌پذیری در برابر شوک‌های خارجی مواجه هستند که بر ظرفیت رشد میان‌مدت آنها تأثیرگذار است.

جدول ۳. رشد اقتصادی برخی کشورهای توسعه یافته در سال ۲۰۲۵ و پیش‌بینی برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ (درصد) میلادی			
رشد اقتصادی	۲۰۲۵	۲۰۲۶	۲۰۲۷
آمریکا	۲,۱	۲,۳	۲,۱
کانادا	۱,۷	۱,۵	۱,۹
ژاپن	۱,۲	۰,۷	۰,۶
انگلستان	۱,۳	۰,۸	۱,۳
آلمان	۰,۲	۰,۸	۱,۲
فرانسه	۰,۹	۰,۹	۰,۹
اسپانیا	۲,۸	۲,۱	۱,۸
ایتالیا	۰,۵	۰,۵	۰,۵

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

۲-۱-۲. رشد اقتصادی کشورهای نوظهور و در حال توسعه

اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه همچنان سهم اصلی رشد اقتصاد جهانی را به خود اختصاص می‌دهند، اما پیش‌بینی می‌شود این کشورها نیز تحت تأثیر شرایط جدید اقتصاد جهانی با کاهش نسبی رشد مواجه شوند. رشد این گروه از کشورها در سال ۲۰۲۶ حدود ۳,۹ تا ۴ درصد برآورد شده است. اقتصادهای آسیایی به ویژه هند و برخی کشورهای جنوب شرق آسیا همچنان از مهم‌ترین موتورهای رشد اقتصاد جهانی به شمار می‌روند. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های دیجیتال، توسعه فناوری‌های مرتبط با هوش مصنوعی و رشد تقاضای داخلی از عوامل تقویت‌کننده رشد در این کشورها محسوب می‌شوند. در مقابل، برخی اقتصادهای صادرکننده انرژی در خاورمیانه از افزایش قیمت نفت منتفع خواهند شد، اما تشدید تنش‌های منطقه‌ای و افزایش ریسک‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند بخشی از این مزایا را خنثی کند. همچنین بسیاری از اقتصادهای کم‌درآمد و واردکننده انرژی با افزایش هزینه واردات، فشارهای مالی و محدودیت‌های تأمین مالی خارجی مواجه خواهند شد.

جدول ۴. رشد اقتصادی برخی کشورهای در حال توسعه در سال ۲۰۲۵ و پیش‌بینی برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ میلادی (درصد)			
رشد اقتصادی	۲۰۲۵	۲۰۲۶	۲۰۲۷
روسیه	۱	۱,۱	۱,۱
چین	۵	۴,۴	۴
هند	۷,۶	۶,۵	۶,۵
برزیل	۲,۳	۱,۹	۲
عربستان سعودی	۴,۵	۳,۱	۴,۵

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

۲-۲. تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده)

صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی می‌کند روند کاهش تورم جهانی در سال ۲۰۲۶ با کندی مواجه شود. اگرچه آثار سیاست‌های پولی انقباضی سال‌های گذشته همچنان در اقتصاد جهانی مشاهده می‌شود، اما افزایش قیمت انرژی و برخی کالاهای اساسی موجب شده است فشارهای تورمی بار دیگر در بسیاری از کشورها تقویت شود. بر اساس سناریوی مبنا، نرخ تورم جهانی در سال ۲۰۲۶ به حدود ۴,۴ درصد خواهد رسید که نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی افزایش یافته است. مهم‌ترین عامل این افزایش، رشد قیمت نفت و گاز ناشی از اختلالات ژئوپلیتیکی و نگرانی از محدود شدن عرضه انرژی در بازارهای جهانی است.

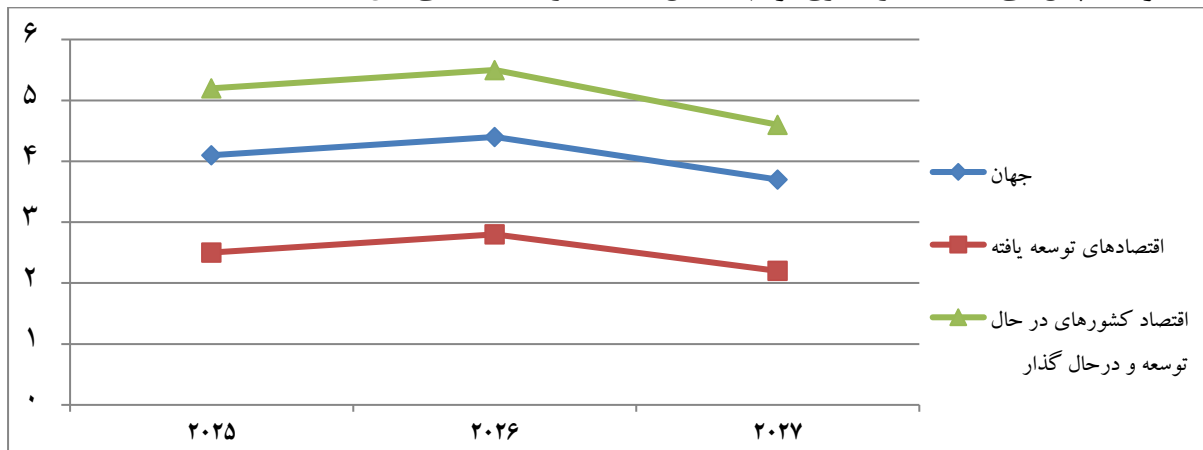
اقتصادهای پیشرفته به دلیل اعتبار بالاتر سیاست‌های پولی و کنترل بهتر انتظارات تورمی، سریع‌تر به اهداف تورمی خود نزدیک می‌شوند. با این حال، تورم خدمات در بسیاری از این کشورها همچنان بالاتر از سطح هدف بانک‌های مرکزی باقی مانده است. در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز افزایش قیمت مواد غذایی، انرژی و نوسانات نرخ ارز همچنان از عوامل اصلی تداوم فشارهای تورمی محسوب می‌شود. گزارش صندوق بین‌المللی پول تأکید می‌کند که در صورت تشدید درگیری‌های ژئوپلیتیکی یا اختلال گسترده‌تر در بازار انرژی، خطر بازگشت تورم و تأخیر در روند کاهش نرخ‌های بهره توسط بانک‌های مرکزی افزایش خواهد یافت.

جدول ۵. تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده) در جهان، کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در سال‌های ۲۰۲۷-۲۰۲۵ میلادی (درصد)			
تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده)	۲۰۲۵	۲۰۲۶	۲۰۲۷
تورم اقتصاد جهان	۴,۱	۴,۴	۳,۷
اقتصادهای توسعه یافته	۲,۵	۲,۸	۲,۲
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه	۵,۲	۵,۵	۴,۶

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

نمودار ۲. پیش‌بینی و روند تغییرات نرخ تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده) طی سال‌های ۲۰۲۵-۲۰۲۷ میلادی (درصد)

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

۲-۳. قیمت نفت خام

بازار جهانی انرژی در سال ۲۰۲۶ بیش از هر زمان دیگری تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی قرار گرفته است. بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه و افزایش نگرانی‌ها نسبت به امنیت عرضه انرژی، موجب افزایش قابل توجه قیمت نفت خام در بازارهای جهانی شده است. احتمال اختلال در مسیرهای اصلی انتقال نفت، به ویژه در منطقه خلیج فارس و تنگه هرمز، به عنوان یکی از مهم‌ترین ریسک‌های بازار انرژی مطرح شده است. در سناریوی مبنای صندوق، میانگین قیمت نفت خام^۶ در سال ۲۰۲۶ به حدود ۸۲ دلار در هر بشکه افزایش می‌یابد که نسبت به سال ۲۰۲۵ رشد قابل توجه ۲۱،۴ درصدی را نشان می‌دهد. افزایش قیمت انرژی نه تنها موجب تشدید فشارهای تورمی در اقتصادهای واردکننده انرژی شده، بلکه هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و تجارت جهانی را نیز افزایش داده است.

با این حال، صندوق بین‌المللی پول معتقد است در صورت کاهش تنش‌های ژئوپلیتیکی و بازگشت ثبات به بازارهای انرژی، قیمت نفت می‌تواند در سال‌های آینده روند نزولی تدریجی را تجربه کند. در مقابل، تشدید درگیری‌ها یا اختلال گسترده‌تر در عرضه انرژی می‌تواند قیمت نفت را به سطوحی به مراتب بالاتر سوق داده و آثار منفی قابل توجهی بر رشد اقتصادی جهان بر جای گذارد.

جدول ۶. روند تغییرات قیمت نفت خام در سال ۲۰۲۵ و پیش‌بینی برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ میلادی			
نفت خام	۲۰۲۵	۲۰۲۶	۲۰۲۷
قیمت (دلار آمریکا)	۶۷،۷۴	۸۲،۲۲	۷۵،۹۷
درصد تغییرات نسبت به سال قبل	-۱۴،۴	۲۱،۴	-۷،۶

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

^۶ Simple average of prices of UK Brent, Dubai Fateh, and West Texas Intermediate crude oil.

۴-۲. تجارت جهانی

تجارت جهانی در سال ۲۰۲۶ تحت تأثیر همزمان دو نیروی متضاد قرار گرفته است. از یک سو، رشد تقاضا برای کالاهای فناورانه، تجهیزات مرتبط با هوش مصنوعی و توسعه زیرساخت‌های دیجیتال از تجارت بین‌المللی حمایت می‌کند؛ از سوی دیگر، افزایش نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی، محدودیت‌های تجاری و اختلال در مسیرهای حمل‌ونقل بین‌المللی مانع از شتاب‌گیری تجارت جهانی شده است.

صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی می‌کند رشد تجارت جهانی در سال ۲۰۲۶ نسبت به میانگین بلندمدت همچنان محدود باقی بماند و از ۵,۱ در سال ۲۰۲۵ به ترتیب به ۲,۸ و ۳,۸ در سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ میلادی برسد. افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی، تغییر مسیرهای تجاری به دلیل تنش‌های منطقه‌ای و افزایش سیاست‌های حمایت‌گرایانه در برخی کشورها از مهم‌ترین عوامل محدودکننده تجارت جهانی محسوب می‌شوند. همزمان نشانه‌های بیشتری از تکه‌تکه شدن ژئواکونومیک در اقتصاد جهانی مشاهده می‌شود. رشد تجارت درون بلوک‌های اقتصادی با سرعت بیشتری نسبت به تجارت میان بلوک‌ها در حال افزایش است. ادامه این روند می‌تواند انعطاف‌پذیری زنجیره‌های تأمین جهانی را کاهش داده، هزینه مبادلات اقتصادی را افزایش دهد و انتقال فناوری و سرمایه را با محدودیت‌های بیشتری مواجه سازد.

۳. ریسک‌های چشم‌انداز

چشم‌انداز اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۶ با عدم قطعیت‌های قابل توجهی همراه است و توازن ریسک‌ها همچنان به سمت ریسک‌های نزولی متمایل است. با این حال، برخی عوامل می‌توانند موجب بهبود عملکرد اقتصاد جهانی نسبت به پیش‌بینی‌های فعلی شوند.

الف) ریسک‌های چشم‌انداز (ریسک‌های نزولی^۷)

مهم‌ترین ریسک نزولی پیش روی اقتصاد جهانی، تشدید و گسترش درگیری‌های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه است. اختلال در عرضه نفت و گاز، افزایش هزینه‌های انرژی و تشدید نااطمینانی می‌تواند رشد اقتصاد جهانی را به طور قابل توجهی کاهش دهد.

افزایش مجدد تورم و تداوم آن در سطوح بالا، ریسک مهم دیگری است که می‌تواند بانک‌های مرکزی را مجبور به حفظ نرخ‌های بهره بالا برای مدت طولانی‌تر کند. این مسئله موجب کاهش سرمایه‌گذاری، تضعیف تقاضا و افزایش آسیب‌پذیری مالی کشورها خواهد شد.

تشدید سیاست‌های حمایت‌گرایانه، محدودیت‌های تجاری، اختلال در زنجیره‌های تأمین جهانی و افزایش تنش‌های ژئواکونومیک نیز می‌تواند موجب کاهش رشد تجارت و بهره‌وری جهانی شود. همچنین ضعف

^۷ Downside Risks

عمیق‌تر بخش مسکن و تقاضای داخلی چین، افزایش بدهی‌های دولتی و نوسانات شدید بازارهای مالی از دیگر ریسک‌های نزولی مهم محسوب می‌شوند.

ب) عوامل بهبود دهنده چشم‌انداز (ریسک‌های صعودی)^۸

کاهش سریع‌تر تنش‌های ژئوپلیتیکی و بازگشت ثبات به بازارهای انرژی می‌تواند موجب کاهش قیمت نفت و بهبود شرایط تورمی در سطح جهان شود. این امر فضای بیشتری برای کاهش نرخ‌های بهره توسط بانک‌های مرکزی فراهم خواهد کرد.

رشد سریع‌تر از انتظار سرمایه‌گذاری در حوزه هوش مصنوعی، فناوری‌های دیجیتال و افزایش بهره‌وری نیز می‌تواند ظرفیت رشد اقتصاد جهانی را تقویت کند. همچنین بهبود سریع‌تر اقتصاد چین و افزایش تقاضای جهانی می‌تواند آثار مثبتی بر تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی داشته باشد.

۴. پیش‌بینی شاخص‌های اقتصادی در مقایسه با پیش‌بینی قبلی (پیش‌بینی ژانویه ۲۰۲۶)

مقایسه پیش‌بینی‌های آوریل ۲۰۲۶ با برآوردهای پیشین صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که چشم‌انداز اقتصاد جهانی نسبت به گزارش‌های قبلی تضعیف شده است. علت اصلی این بازنگری، تشدید ریسک‌های ژئوپلیتیکی، افزایش قیمت انرژی و رشد نااطمینانی در بازارهای جهانی بوده است.

برآورد رشد اقتصادی جهان برای سال ۲۰۲۶ نسبت به پیش‌بینی قبلی کاهش یافته و همزمان پیش‌بینی تورم جهانی افزایش یافته است. اقتصادهای واردکننده انرژی بیشترین کاهش در نرخ رشد مورد انتظار را تجربه کرده‌اند، در حالی که برخی صادرکنندگان انرژی از بهبود شرایط درآمدی برخوردار شده‌اند.

پیش‌بینی قیمت نفت نسبت به گزارش قبلی به طور قابل توجهی افزایش یافته و برآورد رشد تجارت جهانی نیز به دلیل اختلال در مسیرهای حمل‌ونقل و افزایش محدودیت‌های تجاری تعدیل نزولی شده است. در مقابل، پیش‌بینی رشد برخی اقتصادهای آسیایی به دلیل سرمایه‌گذاری گسترده در فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی بهبود یافته است.

مرکز ملی تامین مالی

^۸ Upside Risks

چشم‌انداز اقتصادی و تجاری جهان و مناطق از منظر صندوق بین‌المللی پول (آوریل ۲۰۲۶ میلادی)

جدول ۷. تفاوت پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول در خصوص رشد اقتصادی، تورم، رشد قیمت نفت و رشد تجارت جهانی با پیش‌بینی قبلی (ژانویه ۲۰۲۶) برای سالهای ۲۰۲۶-۲۷ میلادی (بر حسب واحد درصد)

رشد اقتصادی	۲۰۲۶	۲۰۲۷
جهان	-۰,۲	۰
کشورهای توسعه‌یافته	۰	۰
ایالات متحده	-۰,۱	۰,۱
حوزه اروپا	-۰,۲	-۰,۲
کشورهای در حال توسعه	-۰,۳	۰,۱
کشورهای در حال توسعه آسیایی	-۰,۱	۰
چین	-۰,۱	۰
کشورهای در حال توسعه اروپایی	-۰,۳	-۰,۳
روسیه	۰,۳	۰,۱
آمریکای لاتین و حوزه کارائیب	۰,۱	۰
خاورمیانه و آسیای مرکزی	-۰,۲	۰,۶
رشد تجارت جهانی	۰,۲	۰,۷
صادرات اقتصادهای پیشرفته	۰,۴	۰,۳
صادرات اقتصادهای در حال توسعه	-۰,۱	۱,۲
واردات اقتصادهای پیشرفته	۰,۸	۰,۸
واردات اقتصادهای در حال توسعه	-۰,۹	۰,۴
رشد قیمت نفت (دلار در هر بشکه)	۲۹,۹	-۷,۷
رشد قیمت کالاهای غیر سوختی	۱۴,۲	۱
تورم (شاخص قیمت مصرف‌کننده)	۰,۶	۰,۳
کشورهای توسعه‌یافته	۰,۶	۰,۱
کشورهای در حال توسعه	۰,۷	۰,۳

IMF, World Economic Outlook, April ۲۰۲۶

۵. اولویت‌های سیاستی

صندوق بین‌المللی پول تأکید می‌کند که در شرایط کنونی، سیاست‌گذاران باید میان حفظ ثبات اقتصادی و افزایش تاب‌آوری در برابر شوک‌های خارجی تعادل برقرار کنند. بازگشت تدریجی تورم به اهداف بانک‌های مرکزی فرصتی برای تنظیم مجدد سیاست‌های اقتصادی فراهم کرده است، اما افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیکی نیازمند احتیاط بیشتر در تصمیم‌گیری‌های سیاستی است.

مرکز بین‌المللی

نخستین اولویت سیاستی، حفظ اعتبار سیاست پولی و اطمینان از تثبیت انتظارات تورمی است. بانک‌های مرکزی باید کاهش نرخ‌های بهره را تنها در شرایطی ادامه دهند که اطمینان کافی از پایداری روند نزولی تورم وجود داشته باشد.

دومین محور سیاستی، تقویت پایداری مالی و بازسازی فضای مالی دولت‌ها است. بسیاری از کشورها پس از سال‌ها اجرای سیاست‌های حمایتی با سطوح بالای بدهی عمومی مواجه هستند و لازم است از طریق اصلاحات تدریجی مالی، ظرفیت مقابله با شوک‌های آینده را تقویت کنند.

سومین و مهم‌ترین محور، اجرای اصلاحات ساختاری برای افزایش بهره‌وری و رشد بلندمدت است. توسعه زیرساخت‌های انرژی، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین، تقویت امنیت غذایی، افزایش تاب‌آوری زنجیره‌های تأمین و ارتقای سرمایه انسانی از جمله مهم‌ترین اولویت‌های ساختاری اقتصاد جهانی محسوب می‌شوند.

همچنین صندوق بین‌المللی پول بر ضرورت تقویت همکاری‌های چندجانبه، جلوگیری از تکه‌تکه شدن اقتصاد جهانی، حفظ نظام تجارت مبتنی بر قواعد و تسریع سرمایه‌گذاری در گذار انرژی تأکید می‌کند. در شرایطی که اقتصاد جهانی با ریسک‌های فزاینده ژئوپلیتیکی مواجه است، همکاری بین‌المللی بیش از هر زمان دیگری برای حفظ ثبات و رشد پایدار ضروری به نظر می‌رسد.

مرکز ملی تامین مالی

